

На основу члана 60. став 2. и члана 63. став 4. Закона о ветеринарству („Службени гласник РС”, број 91/05),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

П Р А В И Л Н И К
О УТВРЂИВАЊУ МЕРА ЗА РАНО ОТКРИВАЊЕ, ДИЈАГНОСТИКУ,
СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА, СУЗБИЈАЊЕ И ИСКОРЕЊИВАЊЕ ЗАРАЗНЕ
БОЛЕСТИ КУГА КОЊА, КАО И НАЧИНУ ЊИХОВОГ СПРОВОЂЕЊА

Правилник је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије”, број 6/10

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се мере за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењавање заразне болести Куга коња – African horse sickness (у даљем тексту: заразна болест куга коња), као и начин њиховог спровођења.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) *власник односно држалац копитара* јесте физичко или правно лице у чијем су власништву копитари, односно лице које има право чувања, узгоја, транспорта и коришћења копитара, а на основу писменог одобрења власника и право продаје копитара;

2) *газдинство* јесте сваки објекат и простор у коме се стално или привремено држе или узгајају копитари;

3) *животиња заражена узрочником куге коња* јесте било који копитар код кога је вирусолошким или серолошким тестовима, односно клиничким или епизоотиолошким испитивањем потврђена заразна болест куга коња;

4) *животиња сумњива на заразну болест куга коња* јесте копитар који показује клиничке знаке или пост-морталне промене карактеристичне за заразну болест куга коња;

5) *копитари* јесу дивље или домаће животиње које припадају врсти коња или магараца или њиховим укрштеним врстама;

6) *овлашћена лабораторија* јесте лабораторија која је акредитована од организације надлежне за акредитацију и овлашћена од стране министарства надлежног за послове ветеринарства (у даљем тексту: Министарство) за спровођење дијагностичког испитивања на заразну болест куга коња;

7) *потврда болести* јесте службена потврда заразне болести куга коња, на основу резултата лабораторијског испитивања у Националној референтној лабораторији, односно на основу клиничких или епизоотиолошких испитивања у случају епизоотије;

8) *преносилац болести (вектор)* јесте инсект врсте *Culicoides Imicola* или било који инсект из рода *Culicoides* који може преносити заразну болест куга коња.

II. МЕРЕ ЗА РАНО ОТКРИВАЊЕ И ДИЈАГНОСТИКУ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ КУГА КОЊА

Сумња на појаву заразне болести куга коња

Члан 3.

Свака сумња на појаву и појава заразне болести куга коња мора се обавезно и без одлагања пријавити Министарству.

Члан 4.

У случају сумње на појаву заразне болести куга коња газдинство се ставља под надзор, врши се епизоотиолошки увиђај и спроводе следеће мере:

1) попис свих врста копитара на газдинству са бројем копитара који су ојдребљени, угинули, заражени или су могли бити заражени током периода сумње на болест;

2) клинички преглед свих копитара на газдинству, нарочито копитара сумњивих на болест, пост мортални преглед угинулих копитара и узимање узорак неопходних за лабораторијска испитивања;

3) евидентирање места на којима се вектори могу задржавати и преживљавати;

4) затварање свих копитара у објекте на газдинству или њихово изоловање на неки други начин у оквиру газдинства, тако да буду заштићени од вектора;

5) забрана изласка и уласка копитара са газдинства и на газдинство;

6) уништавање инсеката у просторијама у којима се држе копитари и у околини тих просторија;

7) нешкодљиво уклањање, спаљивање или закопавање лешева угинулих копитара на газдинству на начин да се ризик од могућег ширења узрочника болести сведе на најмању могућу меру.

Мере из става 1. овог члана могу се предузети и на другим газдинствима ако њихова локација, географски положај или контакти са газдинством на којем је постављена сумња на заразну болест куга коњ указују на могућу контаминацију узрочником.

Мере из ст. 1. и 2. овог члана примењују се док се не искључи сумња на појаву заразне болести куга коња.

Дијагностика заразне болести куга коња

Члан 5.

Дијагностичка испитивања на заразну болест куга коња обављају се у овлашћеној лабораторији.

Члан 6.

Национална референтна лабораторија за заразну болест куга коња одговорна је за потврђивање резултата лабораторијских испитивања, координацију стандарда и дијагностичких метода, као и за коришћење реагенаса и тестирање вакцина.

У ту сврху Национална референтна лабораторија:

- 1) доставља дијагностичке реагенсе осталим овлашћеним лабораторијама на захтев;
- 2) контролише квалитет свих коришћених дијагностичких реагенаса;
- 3) повремено организује упоредне тестове;
- 4) чува изолате вируса заразне болести куга коња свих потврђених случајева у земљи;
- 5) обезбеђује потврђивање позитивних налаза добијених у овлашћеним лабораторијама.

Национална референтна лабораторија остварује стручну сарадњу са референтном лабораторијом Европске уније (Laboratorio Central de Sanidad Animal de Algete, Carretera de Algete, km 8, E-28110 Algete (Madrid)).

III. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА, СУЗБИЈАЊЕ И ИСКОРЕЊИВАЊЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ КУГА КОЊА

Потврда заразне болести куга коња

Члан 7.

Када се заразна болест куга коња на газдинству службено потврди, поред мера из члана 4. овог правилника, врши се епизоотиолошки увиђај и спроводе следеће мере:

- 1) убијање на хуман начин свих копитара који су заражени или показују клиничке симптоме болести;
- 2) нешкодљиво уклањање, спаљивање или закопавање лешева убијених копитара на начин да се ризик од ширења узрочника болести сведе на најмању могућу меру;
- 3) систематска вакцинација одобреном вакцином свих копитара на газдинствима смештеним унутар полупречника од 20 km (укључујући део зараженог подручја) од зараженог газдинства, као и посебно обележавање на прописан начин вакцинисаних копитара.

Ако на основу епизоотиолошке, еколошке или метеоролошке ситуације или кретања копитара на газдинство или са газдинства на коме је потврђена заразна болест куга коња, постоји сумња да је болест проширена, систематска вакцинација може се спроводити и изван подручја из става 1. тачка 3) овог члана.

Одступање од спровођења мере из става 1. тачка 3) овог члана може се дозволити из епизоотиолошких, метеоролошких, географских или климатских разлога.

Када подручје из става 1. тачка 3) овог члана обухвата и територију суседних држава, Министарство ће успоставити сарадњу са надлежним органом тих држава у циљу одређивања граница подручја и усаглашавања активности и мера.

Члан 8.

Епизоотиолошки увиђај обухвата следеће:

1) утврђивање периода током кога је вирус заразне болести куга коња могао бити присутан на газдинству пре него што је ова болест пријављена или пре него што је постављена сумња на болест;

2) утврђивање могућег извора болести на газдинству и идентификација других газдинстава на којима се држе копитари која су могла бити заражена или контаминирана из истог извора;

3) утврђивање података о присуству и распрострањености вектора заразне болести куга коња;

4) праћење кретања копитара са газдинства или на газдинство, укључујући и уклањање лешева копитара са тог газдинства.

Мере на зараженом и угроженом подручју

Члан 9.

Када се потврди присуство заразне болести куга коња министар надлежан за послове ветеринарства (у даљем тексту: министар) одређује границе зараженог подручја у полупречнику од најмање 100 km око зараженог газдинства и границе угроженог подручја у полупречнику од најмање 50 km око зараженог подручја у којем у последњих 12 месеци није спроведена заштитна вакцинација.

Одређивање граница зараженог и угроженог подручја из става 1. овог члана врши се у складу са географским, административним, еколошким и метеоролошким параметрима повезаним са заразном болешћу куга коња, присуством, распрострањеношћу и врстом вектора болести, резултатима епизоотиолошког увиђаја, лабораторијских испитивања, као и могућностима спровођења мера контроле, посебно мере уништавања инсеката.

Када заражено, односно угрожено подручје обухвата и територију суседних држава, Министарство ће успоставити сарадњу са надлежним органом тих држава у циљу одређивања граница подручја и усаглашавања активности и мера.

Члан 10.

У зараженом подручју спроводе се следеће мере:

1) попис свих газдинстава на којима се држе копитари;

2) редовна контрола свих газдинстава на којима се држе копитари;

3) клинички преглед копитара, и према потреби узимање узорак за лабораторијско испитивање, о чему се мора водити евиденција;

4) забрана изласка копитара са газдинства на коме се држе, осим у случају превоза под надзором директно у клиницу која се налази у зараженом подручју ради хитног клања или ако се у зараженом подручју не налази клиница, у клиницу у угроженом подручју коју је одобрило Министарство.

Поред мера из става 1. овог члана може се спровести и систематска вакцинација против заразне болести куга коња и посебно обележавање копитара на прописан начин у зараженом подручју.

Вакцинација против заразне болести куга коња спроводи се у складу са одредбама овог правилника.

Члан 11.

У угроженом подручју спроводе се мере из члана 10. став 1. тач. 1), 2) и 3) овог правилника и забрана изласка копитара за газдинства на коме се држе, осим у случају превоза под надзором директно у клинику која се налази у угроженом подручју ради хитног клања, а ако у угроженом подручју нема клинике, у клинику у зараженом подручју коју је одобрило Министарство.

Вакцинација против заразне болести куга коња у угроженом подручју није дозвољена.

Члан 12.

Изузетно од члана 10. став 1. тачка 4) и члана 11. став 1. може се одобрити превоз и премештање копитара изван граница зараженог и угроженог подручја под надзором ветеринарског инспектора, под следећим условима:

1) да су копитари најмање 40 дана пре превоза провели у карантинском објекту и ако су за то време и у току превоза били заштићени од вектора;

2) да нису показивали клиничке знаке болести на дан прегледа који је извршен у периоду од 48 сати пре утовара;

3) да је превоз извршен током одређеног годишњег доба, у зависности од активности инсеката који преносе болест;

4) да су, ако нису вакцинисани против заразне болести куга коња, подвргнути дијагностичком испитивању имуноензимским тестом (ELISA) и то двократно у периоду од 21 до 30 дана са негативним резултатом, при чему се преглед мора обавити у периоду од 10 дана пре превоза;

5) ако су вакцинисани, да је вакцинација извршена најмање 60 дана пре превоза и да су копитари дијагностички испитани имуноензимским тестом (ELISA), који не показује повећање титра антитела у периоду из тачке 4) овог става.

Превоз и премештање копитара унутар зараженог, односно угроженог подручја може се одобрити ако:

1) су копитари подвргнути контроли, обележени и са пропратном документацијом;

2) су копитари вакцинисани најмање 60 дана раније на газдинству на којем су се затекли у време спровођења вакцинације.

Члан 13.

Министарство одређује почетак спровођења и престанак спровођења мера из чл. 7, 10. и 11. овог правилника.

Ако је спроведена систематска вакцинација трајање мера не може бити краће од 12 месеци.

Члан 14.

Министарство ће предузети све потребне мере за добру информисаност становништва на зараженом и угроженом подручју о наређеним мерама и обезбедити правилно спровођење тих мера.

IV. КРИЗНИ ПЛАН

Члан 15.

Министарство доноси кризни план, у складу са овим правилником.

Кризни план спроводи кризни центар, кога образује министар, у складу са прописима о државној управи.

Кризни центар има подручне јединице које се организују за територију управног округа или општине.

Кризни план садржи:

1) попис чланова кризног центра који координира спровођење мера које се примењују у случају појаве заразне болести куга коња;

2) попис подручних јединица кризног центра који контролишу спровођење мера на локалном нивоу;

3) податке о особама које су одговорне за спровођење кризног плана, укључујући и стручне квалификације, специфична знања и одговорности;

4) податке ради брзог контактирања особа или организација, задужених за спровођење мера или директно погођених епизоотијом заразне болести куга коња;

5) податке о објектима, опреми и средствима потребним за правилну примену мера;

6) упутства о активностима које треба предузети, укључујући и поступање са зараженим, односно сумњивим животињама, уклањање лешева и дезинфекцију;

7) програм едукације ради одржавања и унапређења оспособљености у теренским и административним поступцима;

8) поступак лабораторијских испитивања у овлашћеним лабораторијама, коришћења брзих дијагностичких тестова, као и начин достављања узорака лабораторији;

9) податке о количинама вакцине против заразне болести куга коња за које је процењено да ће бити потребне у случају спровођења вакцинације.

V. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 16.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-00287/2009-09
У Београду, 8. фебруара 2010. године

МИНИСТАР
др Саша Драгин